

Politisk plattform for ny kommune

Utkast pr. 120516

Innhold

Del A - Kommunereformen		3
Del B - Politisk plattform for en ny kommune		4
1	Visjon for ny kommune	4
2	Sterkere lokaldemokrati	5
3	Tjenestetilbud og samfunnsutvikling	5
4	Arbeidsgiverpolitikk for framtida	9
5	Bærekraftig økonomi	9
6	Kommunenavn og kommunesymboler	10
Del C – Fra vedtak til ny kommune		11
7	Videre arbeid	11
8	Fra søknad til fellesnemnd	11
9	Fellesnemnd, sammensetning og mandat	12
10	Partssammensatt utvalg, sammensetning og mandat	13
11	Økonomisk styring i overgangsperioden	13
12	Kommunikasjon og involvering	14
Del D – Kommunespesifikke forhold		15
13	Drammen	15
14	Svelvik	17
15	Nedre Eiker	20
16	Øvre Eiker	23
17	Sande	27
	Vedlegg	30

Så lenge dokumentet er under utarbeidelse gjelder følgende koder:

- **SORT**; tekst som er avklart med forhandlingsutvalgene
- **RØDT**; tekstforslag som ikke er diskutert eller ikke diskutert ferdig
- **GRØNT**; Hjelpetekst som skal ut

DEL A - KOMMUNEREFORMEN

Parter

Denne politiske plattformen er utarbeidet med sikte på å danne en ny kommune. Per i dag forhandler Svelvik, Drammen, Nedre Eiker, Sande og Øvre Eiker. Det er et ønske at flere kommuner skal komme med.

Innledning

Stortinget har vedtatt at det skal gjennomføres en kommunereform. Formålet med reformen er å skape robuste kommuner som skal være i stand til å håndtere fremtidens velferdsoppgaver på en god måte. Kommunene skal få flere og nye oppgaver, styrke sin myndighetsoppgave og muligheten til mer helhetlig samfunnsplanlegging. En siste viktig del med reformen er å styrke lokaldemokratiet. Et levende lokaldemokrati hvor innbyggerne opplever at de har medvirkningsmuligheter, og at de aktivt benytter denne muligheten, vil være i fokus når ny kommune skal dannes.

Noen av gevinstene ved å danne en ny kommune er sterkere fagmiljøer som sikrer rekruttering og god kompetanse og bedre kvalitet på tjenestetilbudet. En ny kommune kan oppnå bedre arealutnyttelse, både når det gjelder arealer til friluftaktiviteter, bedre jordvern, bolig- og næringsutvikling, samt større påvirkningskraft overfor sentrale og regionale myndigheter. En ny kommune kan oppnå bedre kollektiv- og samferdselsløsninger. Den nye kommunen kan bli en større og mer ressurssterk kommune med god økonomisk soliditet og dermed godt rustet til å håndtere nye og større oppgaver.

Noen av utfordringene med en større kommune kan være større geografisk avstand innen kommunen, både for innbyggere, ansatte og politikere, frykt for tap av stedsidentitet, fare for konsentrasjon av kommunale tjenester i Drammen, dårligere lokalkunnskap hos saksbehandlerne, samt fare for mindre engasjement og politisk involvering fra innbyggerne. Kommunestyrene har forsøkt å begrense mulige negative konsekvenser gjennom denne politiske plattformen.

Stortingets mål for kommunereformen er blant annet å styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver. Videre skal innbyggerne sikres gode og likeverdige tjenester, og kommunene skal være bærekraftige og økonomisk robuste. Kommunene skal ha et helhetlig og samordnet utviklingsperspektiv.

Nasjonale prosess – lokal framdrift

Den nasjonale prosessen og tidsplanen setter følgende milepeler for framdriften i den lokale prosessen:

DEL B – POLITISK PLATTFORM FOR NY KOMMUNE

1. Visjon for ny kommune

a) Regional posisjon

Den nye kommunen skal være regionshovedstad vest for Oslo med Drammen som sentrum. Den skal ha en konkurransekraft og en regional posisjon som gjør den til et naturlig valg for plassering av attraktive arbeidsplasser, både innen privat næringsliv og for offentlige institusjoner.

Den nye kommunen skal drive framtidsrettet samfunnsbygging med fokus på helhetlig arealplanlegging for innbyggere og næringsliv i hele kommunen. Det skal tilrettelegges for et miljøvennlig transportmønster som øker mobiliteten både internt i kommunen og langs de viktigste pendlingsaksene.

b) Nye oppgaver

Den nye kommunen ønsker flere oppgaver fra både stat og fylkeskommunen. Dette gjelder spesielt videregående opplæring, ansvar for samferdsel og kollektivtilbud, barnevern, rus og psykiatri.

c) Bedre lokaldemokrati, tjenester og kommunen som arbeidsgiver

Den nye kommunen skal bygge sterkere lokaldemokratiske løsninger, levere gode tjenester og være en attraktiv arbeidsgiver.

Den nye kommunen skal bygge sterkere lokaldemokratiske løsninger gjennom å ta tettstedene og bygdene aktivt i bruk, levere bedre tjenester enn hver kommune alene klarer å levere i dag og være en attraktiv og fremtidsrettet arbeidsgiver.

d) Stedsutvikling

Den nye kommunen skal bygges som en flerkjernet kommune, hvor bysentrum og stedsutvikling i lokale sentra skal ha like høy prioritet. Stedsutvikling skal skje med utgangspunkt i hvert områdes unike kvaliteter. Bysentrum og lokalsentra skal utfylle hverandre.

Systematisk stedsutviklingsarbeid i hele kommunen over tid gir resultater i form av økt tilhørighet til stedet og kommunen, bedre livskvalitet og folkehelse. Stedsutvikling skal skje i sammenheng med utvikling av de kommunale tjenestene, for å gi bedre tjenester til innbyggerne.

Stedsutvikling skal skje i nært samarbeid med lokalbefolkningen på stedet, gjerne organisert i grendeutvalg eller lignende.

e) Klima og miljø

Den nye kommunen skal utvikles som en flerkjernet kommune, hvor fortetting skjer innenfra i hvert lokalsenter. Stedsutvikling og samferdsel skal sees i sammenheng for å sikre et redusert transportbehov. Trafikkvekst skal tas med et utvidet kollektivtilbud og satsing på sykkel og gange. Kommunen skal være en foregangskommune med lave utslipp, lavt energiforbruk og fokus på biologisk mangfold.

Den nye kommunen skal bygge på Buskerudbyens regionale areal- og transportplan. Satsing på et sammenhengende og godt kollektivtilbud skal være et fokusområde i den nye kommunen. Dette er

viktig for å bygge opp under en flerkjernet utvikling av kommunen og av hensyn til klima, folkehelse og næringslivet.

Den nye kommunen skal legge til rette for elektronisk infrastruktur som kan bidra til redusert transport og utvikling av god og fremtidsrettet tjenesteproduksjon basert på ny teknologi.

2. Sterkere lokaldemokrati

Kommunen forplikter seg til å jobbe aktivt med kontinuerlig å utvikle de beste nærdemokratiske løsninger for å gi innbyggerne en mulighet til å være med på å forme utviklingen i ny kommune. Det skal etableres universelle løsninger for hele kommunen. Fellesnemnda (se kap. C.9., s. 12) får et spesielt ansvar for å igangsette prosjekter for å utvikle gode nærdemokratiløsninger.

a) Kommunestyret

Antall kommunestyrerepresentanter i det nye kommunestyret beregnes etter følgende formel: 45 representanter som basistall, som utvides med 4 for hver nye kommune som blir med å danne det nye kommunestyret.

b) Formannskapet

Antall medlemmer i formannskapet skal være 13.

c) Råd og utvalg

Fellesnemnda igangsetter et arbeid hvor det sees på:

- Antall komiteer/hovedutvalg
- Andre råd og utvalg
- Ordninger for nærdemokrati og deltagerdemokrati.
- Oppgaveutvalg etter dansk modell skal utprøves for både oppgaver tilknyttet tjenesteutvikling og lokalsamfunnsutvikling.

d) Bruker- og innbyggermedvirkning

Det er sentralt og viktig for nye kommunen med bred bruker- og innbyggermedvirkning. Det skal være enkelt å påvirke og det skal være interessant å delta. Den nye kommunen skal raskt utvikle en strategi for innbygger- og brukerinvolvering der samskaping er det bærende elementet. Den nye kommunen skal være innovativ i sin utvikling av gode arenaer for medvirkning. Den nye kommunen tar med seg gode løsninger fra de gamle kommunene, i tillegg til å utvikle nye. Eksempler på gode erfaringer er:

- Gjestebudmodellene brukt i Svelvik og Drammen
- Brukerdialog
- Grendeutvalg, slik det brukes i Øvre Eiker
- Fellesskaperne, etter modell fra den danske kommunen Holbæk
- Oppgaveutvalg, etter modell fra den danske kommunen Gentofte

3. Tjenestetilbud og samfunnsutvikling

En rasjonell, effektiv og publikumsrettet tjenesteyting opprettholdes lokalt. Gevinster tas ut i form av bedre tjenester til innbyggerne. Dette innebærer også at ressurser skal prioriteres til forebyggende arbeid.

Antall arbeidsplasser og profilen på arbeidsplassene i de opprinnelige kommunene, bestrebes opprettholdt etter at ny kommune er etablert. Lokale fagmiljø bør opprettholdes der lokal tilknytning fremmer kvalitet i tjenesteleveransen.

Publikumskontakt opprettholdes i hver av de tidligere kommunene.

Den nye kommunen skal prioritere folkehelse og arbeide aktivt for å forebygge dårlig helse og usunne livsforhold. Dette vil være med på å gjøre kommunen til en god og sunn kommune å leve i, en trygg kommune å vokse opp i og en attraktiv kommune å flytte til. I den nye kommunen skal inkludering, mestring og god fysisk og psykisk helse stå i sentrum. Innbyggerne skal kjenne tilhørighet gjennom oppvekst, voksenliv og alderdom. Kommunen skal ha høyt fokus på oppvekstvilkår for barn og unge. Tidlig innsats og forebyggende arbeid skal prioriteres.

a) Kultur

Frivillighet er en grunnpilar i kommunen, og både lag, foreninger og privatpersoner skal stimuleres til å delta i frivillig arbeid. Kommunens lag og foreninger sikres økonomiske ressurser og praktisk tilrettelegging slik at lokal aktivitet forsterkes, og det skal sikres god tilgang på anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i hele kommunen. Alle barn og unge skal sikres et godt kulturskoletilbud.

Det er et mål å ha et godt kulturtilbud i alle deler av kommunen og ta i bruk de arenaer som eksisterer. Bibliotekene er viktige både som kulturarenaer og som møteplasser for innbyggerne og skal videreutvikles med dette for øyet.

Intensjonen og innholdet i avtaler med lag og foreninger videreføres i den nye kommunen. Gratis halleie for barn og ungdom, videreføres til idrett i kommunale haller.

b) Oppvekst

Nåværende skolestruktur opprettholdes. Det skal legges til rette for et godt oppvekstilbud nær der folk bor.

Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning der familiene skal tilbys barnehageplass med utgangspunkt i der de bor. Nye barnehager skal tilpasses befolkningsveksten slik at nærhet til tjenestene og effektiv drift sikres.

Den nye kommunen skal jobbe for et godt og dekkende tilbud for elever i videregående skole, uavhengig av fylkesgrenser.

Den nye kommunen skal sikre en god start i livet. Trygg oppvekst, trygt bomiljø og god overgang til voksenlivet er vesentlig for å forebygge problemer seinere i livet. Et nærmiljø som gir identitet og tilknytning er også positivt forsterkende faktorer.

For skolene i den nye kommunen er det et mål å ruste elevene for en framtid i endring. Dette innebærer at skolene har fokus på å utvikle elevenes evne til læring, at elevene kan omsette teori til praksis, grunnleggende ferdigheter og sosial kompetanse. Et trygt og stimulerende opplæringsmiljø med fokus på tilpasset opplæring er en forutsetning for å lykkes.

Oppveksttjenestene skal ha som mål å gi gode og sammenhengene tjenester for å fange opp sårbare barn. Det må jobbes tverrfaglig med både forebygging og reparasjon, oppveksttjenesten må pakke inn de familiene som har behov for hjelp fra flere deler av det kommunale hjelpeapparatet slik at de opplever en sømløs og tilgjengelig kommune.

Tidlig innsats og forebyggende arbeid skal være et uttalt og gjennomgående satsningsområde i tjenester og planverk.

c) Omsorg

Det skal tilbys sykehjemsplasser, helse- og omsorgstjenester, omsorgsboliger og bo- og servicesenter nærmest mulig der folk bor, for å bevare nærhet til tjenestene og lokal identitet. Hjemmehjelp skal tilbys med et naturlig geografisk utgangspunkt for å sikre en best mulig hjemmehjelpstjeneste. Ved utbygging/fornyelse av tjenestetilbud vil den nye kommunen ivareta helhetlig løsninger som også inkluderer tilrettelegging for demente.

Det er et mål at folk kan bo trygt hjemme, lengst mulig. Ny kommune vil legge til rette for dette med hverdagsmestring, bruk av velferdsteknologi og gode dagaktivitetstilbud. Ny kommune skal være en foregangskommune innen bruk av velferdsteknologi for at mennesker som har behov for tjenester skal oppleve trygghet og mestring.

Eksisterende tilrettelagte arbeidsplasser som vekst- og utføringsbedrifter, opprettholdes lokalt.

d) Eierskapsstrategi

Fellesnemnda oppretter en administrativ arbeidsgruppe som jobber med eierstrategi for en ny kommune. Den demokratiske styringsutfordringen ved ulike eierskap beskrives og vurderes. Strategien vedtas i det nye kommunestyret, eventuelt i de ulike kommunestyrene før ny kommune er opprettet.

e) Samfunnssikkerhet og beredskap

Trygghet og sikkerhet er viktig for kommunens innbyggere, og den nye kommunen skal prioritere beredskap. Dette skjer blant annet gjennom oppdaterte beredskapsplaner og øvelser.

f) Landbrukspolitikk

En helhetlig arealplanlegging skal sikre plass til matproduksjon. Et sterkt jordvern er viktig.

Kommunen har ambisjon om å være en av landets beste kommuner å drive effektivt og godt landbruk i. Landbruket skal være variert og ha fokus på kompetanse og drift innen økologisk landbruk. Et sterkt jordvern skal være det førende prinsipp ved all arealplanlegging. Fravik fra dette skal kun tillates dersom tiltaket er av svært samfunnsnyttig karakter. Industri og plasskrevende tiltak som tar dyrket mark og høykvalitets bonitet skal unngås. Ved unntak fra dette skal det i hovedsak kreves nydyrking av tilsvarende eller større arealer enn det som tas i bruk, og det skal kunne dokumenteres tilsvarende dyrkningskvalitet på jordsmonnet.

Kulturlandskapet skal ivaretas, både innenlands, langs vassdrag og ved sjø.

g) Næringspolitikk

Den nye kommunen har som mål å være et regionalt tyngdepunkt for næringslivet. Antall og variasjon i arbeidsplasser skal økes. En helhetlig arealplanlegging skal sikre plass til arealkrevende og arbeidsintensive arbeidsplasser.

Den nye kommunen skal innta en aktiv rolle overfor næringslivet for å bidra til et godt samspill aktørene i mellom.

g) Samferdsel

Gode transportløsninger er viktig for å gjøre kommunen attraktiv for nye innbyggere og for næringslivet. Den nye kommunen vil satse på fremtidsrettet og miljøvennlig samferdsel, som bygger kommunen sammen og bidrar til gode transportløsninger internt i kommunen og langs de viktigste pendleraksene. Både buss, bane og vannveien som transportårer må prioriteres, for å sikre gode tilbud i hele den nye kommunen.

Den nye kommunen ønsker å overta samferdselsoppgaver fra fylkeskommunen, for å kunne drive helhetlig samfunnsplanlegging med ansvar for både areal, kollektivtilbud og veg.

Et fremtidsrettet samferdselsmønster skal ta trafikkvekst ved økt bruk av kollektiv, sykkel og gange. Dette er viktig både i et miljø- og helseperspektiv. Gang- og sykkelveier skal sy sammen den nye kommunen.

Den nye kommunen må ta initiativ til å revidere Buskerudbyens avtaler og arealstrategier til å omfatte de øvrige kommunene i en ny konstellasjon. Akse for vekst og utvikling må defineres også sørover.

h) Samfunnsutvikling

Drammensregionen opplever vekst som kan skape utfordringer. Flere mennesker og flere arbeidsplasser skaper press på arealer og transportsystemer. Dette skal møtes med flere boliger og arbeidsplasser med nærhet til effektive kollektivstrenger. Et effektivt og helhetlig transportsystem skal videreutvikles. Folk som velger å flytte til byene, søker urbane kvaliteter med kultur og nærhet til handel, service og et godt utbygd kollektivtilbud. Samtidig skal hele kommunen tas i bruk, og det skal fortsatt være lett tilgang for alle innbyggere til grøntområder, til marka, elva og fjorden.

Kommunen skal ha et mangfoldig boligtilbud, med variasjon i pris og størrelse og med vekt på tilgjengelighet, livsløpsstandard, bevaring og miljøvennlig boligbygging og rehabilitering. Arealutnyttelse og transportsystem skal tilrettelegge for miljø- og klimavennlig atferd.

Den nye kommunen skal være det regionale tyngdepunktet vest for Oslo hvor eksisterende næringer kan knoppskyte og videreutvikles og hvor det er attraktivt å etablere ny næring. Antall arbeidsplasser skal øke i takt med befolkningsveksten, slik at egendekningen av arbeidsplasser opprettholdes. Det skal arbeides for å få universitet og styrket kompetanse på alle trinn fra barnehage via grunnskole til videregående nivå. Kommunen trenger flere mastere og flere mestere, og det skal være attraktivt for disse å utøve sitt yrke her.

Etablering av et nytt moderne områdesykehus vil styrke Drammensområdet som region og bidra til kunnskapsarbeidsplasser og etablering av helsebedrifter.

i) Lokalsamfunns- og stedsutvikling

Den nye kommunen skal bygge videre på eksisterende senterstruktur og styrke servicefunksjonene i det enkelte sentra jf. de kommunespesifikke vedleggene. Nåværende satsinger i enkeltkommuner, videreføres i hele den nye kommune.

I plan- og strategiarbeid som berører det enkelte tettsted og lokalsamfunn jf. vedtatt senterstruktur, skal det legges til rette for lokalmedvirkning og involvering.

4. Arbeidsgiverpolitikk for framtida

En god arbeidsgiverpolitikk utgjør et felles verdifundament for de folkevalgte, ledere, medarbeidere og tillitsvalgte. Arbeidsgiverpolitikken skal utvikle og sikre at ledere og ansatte er i stand til å realisere den nye kommunens mål, og den skal sikre en brukerorientert kultur med kompetente og stolte medarbeidere

a) Samskaping

Samskaping er ulik andre samarbeidsformer. Med samskaping bringes viten, ressurser og kompetanser sammen; fra ansatte og deres organisasjoner, fra fagledelse og administrasjon. Sammen med politisk ledelse utvikles felles løsninger, fortrinnsvis sammen med de involverte ansatte, borgere og tjenestemottagere.

Kommunen er avhengig av et godt samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene. Tillitsvalgte og organisasjonene skal ha en sentral plass i utvikling og samskaping av tjenestene og arbeidsgiverpolitikken.

b) Kompetanseutvikling, rekruttering og ivaretagelse av ansatte

Den nye kommunen har som mål å sikre riktig og nok kompetanse, nå og i fremtiden. Det er sentralt for den nye kommunen å ha en variert og sammensatt arbeidstokk både med tanke på alder, etnisitet, kjønn, kompetanse og bakgrunn generelt.

Det skal legges til rette for at ansatte skal kunne utføre jobben sin og trives ved å ha fokus på kompetanse, ledelse og medarbeiderskap. Det bør være et mål for den nye kommunen å få ned omfanget av uønsket deltid. Heltidskultur fremmer kvalitet i tjenesten og gjør kommunen mer attraktiv som arbeidsgiver.

c) Strategi for innovasjon, omstilling og endringsarbeid

En moderne og framtidsrettet arbeidsgiverpolitikk bør raskt utvikles i ny kommune. Den nye kommunen skal være en dynamisk organisasjon som viser evne til omstilling i takt med utviklingen i samfunnet. Demografiske endringer, flyktninger og overgang til en grønn økonomi, krever kontinuerlig omstilling for kommunene. Økt fokus på velferdsteknologi og forebyggende arbeid vil endre samfunnet og tjenestetilbudet i framtiden. Den nye kommunen skal møte framtidens utfordringer på en offensiv måte med et tjenestetilbud hvor innovasjon står i sentrum.

5. Bærekraftig økonomi – mål for økonomisk styring av den nye kommunen

Det vurderes at uavhengig av endringer i økonomiske rammebetingelser så vil framtidens kommuner drive kontinuerlige omstillinger og effektivisering.

a) Bærekraftig utvikling

For å sikre en bærekraftig økonomi skal den nye kommunen ha en fondsreserve (disposisjonsfond) på minimum 3% av kommunekassens brutto driftsinntekter. Videre skal den nye kommunen ha et rentesikringsfond som inngår i disposisjonsfondet, som til enhver tid utgjør minimum 1% av kommunens samlede lånegjeld.

b) Investeringsstrategi

Den nye kommune skal ha en egenfinansiering av investeringer på minimum 20 – 25 prosent av investeringer som kommunen selv må betjene kostnadene ved.

c) Eiendomsskatt

Den nye kommunen skal ikke ha eiendomsskatt

6. Kommunenavn og kommunesymboler

Kommunens navn vedtas i et felles kommunestyremøte som arrangeres av Fylkesmannen etter at søknad er sendt inn. Fra søknad er sendt, til det felles kommunestyremøtet avholdes, gjennomføres en prosess for å finne et samlende navn. Prosessen kan inkludere medvirkning fra historielag og lignende

Kommunesymboler utarbeides gjennom en medvirkningsprosess, som settes i gang av fellesnemnda.

DEL C – FRA VEDTAK TIL NY KOMMUNE

7. Videre arbeid

a) Kommunesammenslåingsprosessen

En ny kommune skal etableres, driftes og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de gamle kommunenes identitet, fortrinn og sterke sider. Utvikling av lokaldemokratiet skal gis høy prioritet i alle deler av kommunen.

b) Mål og prinsipper for sammenslåingsprosessen

Kommunene er ulike, men likevel likeverdige i arbeidet. Prosessen med å danne en ny kommune skal være tuftet på god kommunikasjon, raushet og åpenhet.

c) Tilknytning for flere kommuner

Dersom nye kommuner tiltrer etter at dette dokumentet er signert og vedtatt i de respektive kommunestyrer, senest juni 2016, så opprettes forhandlingsutvalg med representanter fra de ulike kommunene. De tiltredende kommuner innarbeider sine kommunespesifikke vedlegg. Den generelle delen av dokumentet står fast. Dokumentet må vedtas i de ulike kommunestyrene og supplerende søknad oversendes departementet.

8. Fra søknad til fellesnemnd

Å danne en ny kommune er en stor og kompleks prosess som krever fokus på administrative oppgaver, så vel som politisk organisering. Endringsprosessen bør benyttes til å utvikle den nye kommunen og søke nye og innovative løsninger på flere områder. Dette gjelder i stor grad organiseringen av kommunens virksomheter og foretak, men det gir også mulighet for en revitalisering av politisk lederskap, med utvikling av sterkere lokalpolitiske modeller, verktøy og metodikk for medvirkning og involvering, samarbeidsformer mellom stat og kommune osv.

a) Prioriteringer fram til Fellesnemnd og prosjektrådmann tiltrer

I perioden fra søknad er sendt fram til fellesnemnd tiltrer, skal Rådmennene i deltagende kommuner prioritere samarbeider vedr.:

- Felles eierskapsstrategi
- Kommunal planstrategi for ny kommune
- Kommuneplanens samfunnsdel for ny kommune, herunder næringsutvikling
- Utprøving av alternative lokaldemokratimodeller, herunder oppgaveutvalg, samt en strategi for bruker- og innbyggerinvolvering
- Samordning av arkivordninger
- Vurdering av IKS'er, vertskommunesamarbeid og §27-samarbeid.

b) Framdrift

Dersom det praktisk lar seg gjøre, settes følgende datoer for framdrift:

- Fellesnemnd tiltrer 01.07.17
- Prosjektrådmann tiltrer senest 01.01.18.

c) Arbeidsgiverpolitikk fram mot ny kommune

Det forutsettes at ingen vil bli sagt opp som en konsekvens av at det etableres en ny kommune. Innplassering forutsettes å skje med utgangspunkt i den nye kommunens behov, i tillegg til at det tilstrebes løsninger som er tilpasset den enkelte medarbeiders kompetanse og ønsker. Fortrinnsrett vil bli ivaretatt og benyttet etter reglene i arbeidsmiljøloven og etter rutinene ved virksomhetsoverdragelse

- Rådmennene bes om å lage en felles strategi for rekruttering fram til 01.01.20, og som også beskriver fortrinnsrett og når rådmennene bør vurdere å koordinere mht ansettelser, særlig i lederfunksjoner, i perioden før fellesnemnd – til politisk behandling i respektive kommunestyrer.
- Rådmennene bes om å lage en felles strategi for å sikre at toppledergruppene blir stimulert til å sitte fram til 01.01.20. Her kan elementer være: Sikret arbeidsforhold i ny kommune, innplassering, arbeidsområde, lønnsutvikling, m.v – til politisk behandling i respektive kommunestyre.
- kritisk kompetanse som det i overgangsfasen er avgjørende å beholde må kartlegges
- Det settes ned en administrativ arbeidsgruppe som skal jobbe med den nye kommunens strategi for å beholde og rekruttere gode arbeidstagere. Strategien skal ivareta plan for rekruttering av nye ansatte, plan for kompetanseutvikling og en plan for god arbeidsgiverpolitikk i overgangsperioden til ny kommune er dannet. Tillitsvalgte deltar i gruppen. Gruppen rapporterer til Fellesnemnda, og strategien vedtas i det nye kommunestyret eller i de ulike kommunestyrene.
- Det settes ned en arbeidsgruppe som skal legge fram en strategi for innovasjon, omstilling og endringsarbeid.

9. Fellesnemnd, sammensetning og mandat

Det opprettes en fellesnemnd som skal samordne og ta seg av forberedelsene til en ny kommune, jf. Inndelingslova §26. En fellesnemnd er et felles folkevalgt organ, som skal forberede sammenslåing av de aktuelle kommunene. Fellesnemnda opprettes når nasjonale vedtak om ny kommune er fattet og oppløses når ny kommune opprettes, senest 1.1.2020.

Hver av kommunene har i perioden fram til sammenslåing ansvar for sin ordinære drift, men spørsmål som kan ha betydning for den nye kommunen bør drøftes i fellesnemnda. Nemnda kan uttale seg om saker som er til behandling i de folkevalgte organer der sakene vurderes å ha betydning for den nye kommunen. Det skal være et spesielt ansvar å vurdere saker med økonomiske konsekvenser. Det forutsettes at fellesnemnda ikke involverer seg i årsbudsjettene og økonomiplanene, så lenge disse utformes innenfor anbefalte rammer fra KS.

a) Sammensetning

Fellesnemnda skal bestå av 1 medlem per 10 000 innbygger fra de respektive kommunene, minimum 3 medlemmer fra hver kommune.

b) Mandat for fellesnemnda

Fellesnemnda skal:

- Gjennomgå og vurdere alle prinsipielle forhold til sammenslåingsprosessen. Videre kan fellesnemnda fatte avgjørelse i alle saker som er nødvendig for å etablere den nye kommunen med mindre dette påvirker en eller flere av de eksisterende kommunene.
- Ansette en prosjektrådmann som rekrutteres eksternt. Prosjektrådmannen tiltrer senest 01.01.18 og fortsetter som rådmann for den nye kommunen. Videre er fellesnemnda ansvarlig for at prosjektrådmann har de nødvendige fullmakter til å ansette personale i den nye kommunen, (slik at denne er fullt ut operativ 1.1.2020).
- Utarbeide et utfyllende mandat for prosjektrådmannen som tydeliggjør ansvarsforhold overfor kommunene i prosjektperioden.
- Prosjektrådmannen rekrutterer sitt prosjektteam (merkantil funksjon, samt prosjektkoordinatorer i deltagende kommuner og ny ledergruppe når denne tiltrer) og vil i tillegg ha tilgang på ressurser i de eksisterende administrasjonene. Internfakturering mellom deltagende kommuner og fellesnemnda skal i utgangspunktet ikke praktiseres.
- Vedta den overordnede arbeidsgiverstrategien og personalpolitikken i tråd med medbestemmelsesordningen i hovedavtalen og arbeidsmiljøloven.
- Forberede arbeidet med økonomiplan og budsjett for det første driftsåret i den nye kommunen, og avgi uttalelse til departementet om årsbudsjett og økonomiplaner for de deltagende kommunene.
- Følge opp regler og avtaler som omhandler ansattes vilkår og medbestemmelse ved sammenslåingen. Ha ansvar for at det gjennomføres ROS-analyser etter krav i arbeidsmiljøloven på vegne av den nye kommunen.
- Utgjøre arbeidsgiversiden i felles partssammensatt utvalg.
- Foreslå revisor for den nye kommunen til kommunestyrets første møte.
- Tilstrebe konsensus i alle saker.
- Utarbeide forslag til delegeringsreglement som behandles og vedtas av det nye kommunestyret.
- Utarbeide forslag til politisk reglement og øvrige reglement som skal vedtas av kommunestyret i den nye kommunen.
- Utarbeide forslag til beredskapsplan for den nye kommunen.
- Fastsette symboler for den nye kommunen etter en prosess med innbyggermedvirkning.

10. Partssammensatt utvalg, sammensetning og mandat

Det opprettes et felles partssammensatt utvalg som skal behandle saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. Felles partssammensatt utvalg skal fra arbeidsgiversiden bestå av fellesnemnda og fra arbeidstakersiden bestå av fire (3+1) medlemmer fra Drammen og to medlemmer fra hver av de øvrige kommuner. Felles partssammensatt utvalg tiltrer 01.07.17.

11. Økonomisk styring i overgangsperioden

a) Økonomiske virkemidler til bruk i forbindelse med reformen

- Den nye kommunen mottar reformmidler og engangstilskudd til arbeidet med den nye kommunen. Reformmidlene overføres i 2017, mens engangstilskuddet overføres ny

kommune ved opprettelse 1.1.2020 (se vedlegg). Regjeringen har avsatt 100 MNOK i 2017 og 200 MNOK de etterkommende årene til ekstra tilskudd til kommuner som ved en sammenslåing blir en del av et regionsenter. Den nye kommunen kan søke på disse midlene (Se vedlegg som viser oversikt over tilskuddene, nedtrapping av inndelingstilskudd, samt et notat som viser endringer i kommuneøkonomien som følge av kommunereform.)

- Som inspirasjon i overgangsfasen fordeles 10 MNOK til hver kommune som vedtar sammenslåing før 1. juli, til bruk på prioriterte stedsutviklingsprosjekter. Stedsutviklingsprosjektene skal ha sammenheng med prosjekter fremhevet i den kommunespesifikke delen til hver kommune, og må følge føringene i punkt 11.b. Midlene forskutteres av Drammen kommune, fram til ny kommune opprettes i 2020.

b) Investeringspolitikk fram mot en ny kommune

Kommunene tilstreber å drive en økonomisk styring som skal gå i retning av mål om langsiktig og bærekraftig økonomisk styring, som beskrevet i kap. 5 Bærekraftig økonomi.

Ingen av de nåværende kommunene må foreta investeringer i perioden fram til 2020, som svekker en bærekraftig økonomi i en ny kommune.

12. Kommunikasjon og involvering

Kommunene utarbeider en felles kommunikasjonsstrategi for reformarbeidet høsten 2016.

Kommunene forplikter seg til å drøfte strategien med de tillitsvalgte. Følgende målgrupper skal ivaretas:

- Ansatte
- Folkevalgte
- Tjenestemottakere
- Innbyggere
- Lag og foreninger
- Næringsliv
- Tilflyttere og besøkende

DEL D – KOMMUNESPEKIFIKKE FORHOLD

13. Drammen kommune

Elvebyen Drammen

Drammen skal være en by som hilser vekst med kvalitet velkommen.

Byen Drammen skal ha gode, urbane kvaliteter, omkranset av natur, landbruk og tettsteder i en ny kommune. Drammens fremtid skal bygges på et kompetent næringsliv, utdanning med høy kvalitet på både grunnskole, videregående og universitets-/høyskolenivå, utnyttelse av teknologi og en bykultur som er romslig og tolerant. Innbyggernes velferd og trygghet skal ivaretas gjennom satsning på boliger som er tilpasset den enkeltes behov, flere arbeidsplasser og god helse, bl.a. gjennom tilrettelegging for fysisk aktivitet og en sunn livsstil.

Ambisjoner og styrker:

Drammen skal være en regional vekstmotor og bidra med følgende kvaliteter og kompetanser i bygging av ny kommune:

- Knutepunkt mellom øst og vest, med god dekning for tog og buss og med nærhet til tre flyplasser. Byen er i vekst og har et godt omdømme.
- Regionhovedstad med variert næringsliv og mange arbeidsplasser, spennende kulturtilbud og godt utdanningstilbud for mastere og mestere
- God kompetanse på miljøvennlig byutvikling, etter mange år med oppussing av byen og gjennom samarbeid med andre kommuner i prosjekter som Futurebuilt og Buskerudbyen
- Kompetanse på eierforvaltning
- Plankapital, kommuneplanens samfunnsdel og arealplan, 2016-2019, samt en planstrategi som sikrer jevnlig oppdatering av kommuneplaner
- Ambisjoner fra bystrategien
 - Drammen skal mestre veksten og skape et bedre bymiljø. Bydelene skal gi innbyggerne trygghet, tilhørighet og gode nærmiljøer. Bruken av fellesarealer, idrettsanlegg og turområder skal økes.
 - Norges beste skole og barnehage – et tilbud der hvert enkelt barn oppfyller sitt fulle potensial og blir et trygt, aktivt og selvstendig menneske.
 - Befolkningen skal stimuleres til flere og bedre opplevelser og økt aktivitet i byens kulturliv.
 - Alle barn skal ha trygge og gode oppvekstvilkår. Drammen skal være en trygg, inkluderende og helsefremmende by der den enkelte opplever mestring og kan leve og bo selvstendig.
 - Befolkning og næringsliv skal tilbys nok vann og godt vann. Drammen skal være en robust og trygg kommune med god samfunnssikkerhet.
 - Drammen skal ha en miljøvennlig utvikling for å verne naturen, styrke folkehelsen og bidra til å nå nasjonale mål.
 - Drammen skal ha et aktivt lokaldemokrati med bred medvirkning.

Viktige lokale forhold

I Drammen vil følgende lokale forhold bli ivaretatt i ny kommune:

- Utvikling av en urban by hvor innbyggerne skal ha enkel tilgang til elveparken, fjorden og marka
- Byen skal utvikles flerkjernet, hvor bysentrum og bydelene utfyller hverandre

Prioriterte stedsutviklingsprosjekter

Prosjekter skal prioriteres i hht økonomiplanen 2016-2019. Noen eksempler:

- Fjell 2020, stedsutvikling med gode uteområder, parker og flerbrukshall
- Flerbrukshall på Øren og Brandenga, kunstisbane på Øren og Konnerud, fotballhall på Åssiden
- Transformasjonsområder Sundland, Tangen, Gulskogen Nord og Travbanen
- Byparken

Senterstruktur – jf. 3 f.

Bragernes og Strømsø sentrum skal være hovedsenter for handel, servicekontorarbeidsplasser og kulturanlegg. Lokalt betjenende tilbud kan etableres i bydelssentraene.

Kommunen har seks områder som er definert som bydelssentre: Gulskogen senter, Konnerudsenter, Fjellsenter, Åskollen bydelssenter, samt Ligosenteret og Vårveien på Åssiden. De ulike bydelssentrene har ulik historie og lokale forutsetninger.

Det er stor ulikhet i hva de ulike sentrene tilbyr i dag. Bydelsentrenes rolle skal ideelt sett være å tilby de viktigste dagligdagse tjenestene, samt være et naturlig samlingspunkt i bydelen. Et velfungerende bydelssenter kan bidra til mindre bilkjøring, både i form av kortere bilturer og at flere går og sykler.

14. Svelvik kommune

Byen ved strømmen

Svelvik er den bortgjemte perlen langs Drammensfjorden og strekker seg fra tettstedet Nesbygda i nord til Berger i sør. På 58 km² bor det om lag 6.500 innbyggere, og de fleste bor med gangavstand til fjorden og med nærhet til marka.

I midten, ved Svelvikstrømmen, ligger Svelvik sentrum som også kalles Norges nordligste sørlandsby. I seilskutetiden var Svelvik sentrum tollsted og vinteropplagshavn for Drammen. Samfunnet på Berger ble i sin tid bygd opp rundt tekstilindustrien som ble etablert der på grunn av tilgang til vannkraft. Det historiske kulturmiljøet på Berger er godt bevart og et yrende kunstmiljø har etablert seg i de gamle fabrikklokalene i Fossekleiva.

Dagens Svelvik har et innovativt landbruksmiljø som er blant de største i landet på frukt- og bærproduksjon, og stedet har flere kjente industribedrifter som for eksempel Jensen Møbler, Norgips, Adax og Maur bilpåbygg. Svelvik er med de mange badeplassene, mulighetene for fjordrelaterte aktiviteter, turløyper og idrettsanlegg et godt bosted. Svelvik er stedet der du kan oppdage livets goder.

Ambisjoner og styrker

Svelvik vil bidra med følgende kvaliteter og kompetanser i bygging av ny kommune:

- **Utviklingsambisjoner:** Ambisjonene i Kommuneplanens samfunnsdel 2012-2024, Kommuneplanens arealdel 2015-2027 og Kommuneplanens handlingsdel 2016-2019 er godt forankret og påbegynt, og skal legges til grunn for videre utvikling av Svelvik i en ny kommune.
- **Fjordaktiviteter:** mangfold av badeplasser/-strender, muligheter for kiting, seiling, surfing, båtliv, sjøfiske, kyststi osv.
- **Arealreserve:** En vedtatt og godkjent arealreserve for over 3.500 innbyggere, sjønært og landlig, og med gåavstand til kollektivtrafikknett, kommunal infrastruktur, sjøen og marka.
- **Landbruk:** Klima og jordsmonn i Svelvik har gitt stor frukt- og bærproduksjon, som bidrar til at den nye kommunen vil bli blant landets største produsent av frukt og bær.
- **Endringskompetanse:** Kommuneorganisasjonen bidrar med meget omstillingsdyktige medarbeidere som lykkes bra i store endringsprosesser, en meget effektiv driftsorganisasjon og gode systemer for effektiv styring med basis i de politiske styringsdokumentene, satsingene på «Medarbeiderskap» og den årlige prosessen «Tjenestenes gjennomgang». Ansatte i Svelvik kommune har omfattende generalistkompetanse og har delegert myndighet og ansvar for sine oppgaver. Lederskapet er framoverlent og arbeidsformen kjennetegnes høy endringstakt, brede involveringsprosesser, gode analyser, tøffe prioriteringer, gjennomarbeidede strategier for handling, samskaping, systematisk og hardt arbeid.
- **Lokaldemokratiske ambisjoner:** Kompetanse, erfaring og vilje til å utvikle og implementere nye modeller for sterkere lokaldemokratiske løsninger.

Viktige lokale forhold

I Svelvik vil følgende lokale forhold bli ivaretatt i ny kommune:

- Tettstedene Berger, Ebbestad, Nesbygda og Svelvik sentrum skal videreutvikles for å legge til rette for vekst i alle deler av Svelvik.
- Svelvik omsorgssenter og sykehjemskjøkkenet i Svelvik videreføres.
- Kompetansemiljøet i Svelvikhuset beholdes i Svelvik.
- Svelvik by beholder sin bystatus.
- Berger og Ebbestad skoler åpnes når kapasitetsutvidelse er nødvendig.
- Rask utbygging av ny Svelvikvei.
- Videreutvikling av Fossekleiva og kulturmiljøet på Berger.

Prioriterte stedsutviklingsprosjekter

Prosjektene prioriteres ut fra følgende prinsipper:

- Barn og unge er prioritert målgruppe
- Tiltakene skal være tilgjengelig for alle
- Mye for lite.
- Realiserbart i perioden fram til 2020

Jf. avtalens 11 a)/3 i), bruk av stedsutviklingsmidler, ønskes følgende prosjekter prioritert;

- Oppruste badeplasser (toalett og sklie/stupebrett o.l)
- Realisere Kirkeparken som Bytorg
- Tursti i Røysjømarka, som knytter Svelvik og Drammen sammen

Endelig prosjekt avklares årlig, i behandlingen av Kommuneplanens handlingsdel, investeringsbudsjettet i perioden 2017 – 2020

Senterstruktur – jf. 3 f.

Tabellen viser dagens tjenestetilbud, som vil være grunnlaget når tjenestetilbudet i en ny kommune skal utvikles (mørk). Ambisjoner for videre utvikling er vist i lysere farge med diagonal strek.

SERVICETILBUD	Svelvik sentrum	Ebbestad	Nesbygda	Berger
Nærmiljøanlegg				
Idrettsanlegg				
Forsamlingslokale				
Barnehage				
Dagligvare				
Barneskole				
Kirke				
Flerbrukshall				
Lysløype				
Postkontor/Bank				
Bensinstasjon				
Legekontor/Tannlege				
Dagsenter/Eldresenter				
Helsestasjon				
Sykehjem				
Bibliotek				
Ungdomsskole				
Servicesenter				
Frivilligsentral				
NAV-kontor				

15. Nedre Eiker kommune

Nærhet til alt og muligheter for alle

Nedre Eiker er i rask vekst. Det bygges mange nye boliger og kommunen opplever betydelig vekst i folketall. Nedre Eiker kan tilby gode og varierte bomuligheter med kort avstand til kollektivknutepunkt. Kommunen satser langsiktig på folkehelse.

Ambisjoner og styrker

Nedre Eiker vil bidra med følgende kvaliteter og kompetanser i bygging av en ny kommune:

- Plankapital: Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2026, Kommuneplanens arealdel 2015-2026 og kommuneplanens handlingsdel 2016-2019 må ligge til grunn for ny kommune.
- Arealreserve: Utvikling av sentrumsnære arealer og en betydelig reserve i et av kommunens prioriterte utbyggingsområder i Åsen. Utviklingsområder har nærhet til hovedferdselsårer og kollektivknutepunkt. Relativt mye lavere boligpriser enn Drammen.
- Befolkning: Nedre Eiker har en positiv befolkningsutvikling. Fra 2000 – 2016 har befolkningen økt med om lag 20%. En økning som er nesten like stor som Drammen. En relativt ung befolkning. Mange av innflytterne er familier med små barn.
- Næringsstruktur, arbeidsplasser og pendling: Største arbeidsplasser i kommunen etter kommunen selv er:
 - Varehandel
 - Entreprenørvirksomheter
 - Industri
- E 134 går gjennom kommunen og sørger for god infrastruktur for næringsliv. Nye næringsområder er lagt inn i nylig vedtatt arealplan.
- Kollektivknutepunktet Mjøndalen stasjon.
- Pendlerstatistikken viser at Nedre Eiker bidrar med arbeidskraft til Drammen (netto 2697 personer). Nedre Eiker har hatt en sysselsetningsvekst på nesten 6% i perioden 2009 – 2014 (litt høyere enn Drammen). Det har også vært en økning fra 4 - 8 bedrifter med mer enn 100 ansatte i Nedre Eiker i samme periode.
- Rekreasjonsverdier: Gode muligheter til rekreasjon med lett tilgang til marka med store friluftsområder
- Kompetanse:
 - Høy kompetanse innenfor flomhåndtering og planlegging samt bruk og analyse av GIS-systemer.
 - Helse-og omsorgssektoren har vist evne til å lykkes i store omstillingsprosesser.
 - Dedikerte medarbeidere med god kompetanse og omstillingsevne og evne til samhandling og som utviser kreativitet og vilje til å nå de fastsatte mål.
 - Kommunens driftsorganisasjon leverer gode tjenester på tross av begrensede ressurser.
- Kulturinstitusjoner: Portåsen (Herman Wildenvey), Verkstedet Solberg Spinneri, Temte gård, Knudsensmia, Nedre Eiker kirke og Mjøndalen kirke.

Viktige lokale forhold

I Nedre Eiker vil følgende lokale forhold bli ivaretatt i ny kommune:

- Et framtidsretta omsorgstilbud til demente i tilknytning til nytt sykehjem innenfor nåværende kommunegrense. Tilbudet skal være inspirert av demenslandsbyer bygget i Nederland, men tilpasset lokal målestokk.
- Opprettholdelse av sykehjemskjøkken og egne leger på sykehjem.
- Økt bruk av velferdsteknologi og oppfølging av strategien av dreining fra institusjon til mer fagrettet hjemmebasert omsorg.
- Opprettholdelse av skole- og barnehagestruktur.
- En god brannberedskap med brannstasjon i Nedre Eiker.
- Lokal forankring av tjenester med servicetilbud nær der innbyggere bor.
- Utvikling og styrking av lokaldemokrati.
- Opprettholdelse, sikring og utvikling av kulturinstitusjonene
 - Portåsen
 - Verkstedet Solberg Spinderi
 - Temte gård
 - Idrettsarenaer i Mjøndalen, Krokstadelva, Solbergelva, Åsen og Steinberg
 - Biblioteket
 - Knudsensmia
 - Kirkene
- Flomsikringsberedskapen i Nedre Eiker må opprettholdes og styrkes i samarbeid med NVE.
- Mjøndalen stasjon blir en betydelig forbedret knutepunktstasjon med sykkelhotell.
- Det arbeides aktivt gjennom Buskerudbysamarbeidet for:
 - Dobbeltspor på togstrekningen Gulskogen – Hokksund.
 - Omlegging av E134.
 - Ny bru mellom Mjøndalen og Krokstadelva.
 - Ny vei til Åsen

Prioriterte stedsutviklingsprosjekter

- Sentrumsutvikling - knytte Mjøndalen sentrum og Krokstadelva sentrum tettere sammen - videreutvikles til et levende sentrumsområde og et attraktivt sted å bo.
- Solbergelva og Steinberg med Steinberg stasjon videreutvikles som nærsentra med gode bo- og oppvekstmiljø.
- Nedre Eikers grøntområder og sammenhengende blågrønne struktur videreutvikles til godt egnede sosiale møteplasser, rekreasjonsområder og transportårer for gående og syklende.
- Det jobbes videre med utvikling av bad og kulturhus i Buskerud Park i samarbeid med private aktører.

Senterstruktur – jfr 3 f.

Tabellen viser dagens tjenestetilbud, som vil være grunnlaget når tjenestetilbudet i en ny kommune skal utvikles (mørk). Ambisjoner for videre utvikling er vist i lysere farge med diagonal strek.

SERVICETILBUD	Mjøndalen	Krokstadelva	Solbergelva	Steinberg	Stenseth/ Åsen
Barneskole					
Barnehage					
Forsamlingslokale					
Nærmiljøanlegg					
Dagligvare					
Sykehjem					
Dagsenter/Eldresenter					
Ungdomsskole					
Idrettsanlegg (hall/løyper)					
Kirke					
Legekantor/Tannlege					
Helsestasjon					
Bibliotek					
Servicesenter					
Frivilligsentral					
NAV-kontor					
Flyktningetjeneste					
PPT					
Brannstasjon					
Hotell					
Postkontor/Bank					
Bensinstasjon					
Voksenopplæring					

16. Øvre Eiker kommune

Sammen skaper vi et livskraftig lokalsamfunn

Ambisjoner og styrker

- Plankapital: Kommuneplanen (samfunns- og arealdel) 2015-2027 må ligge til grunn for ny kommune.
- Arealreserve: Utvikling av sentrumsnære arealer og betydelig potensiale for utbygging av varierte boligområder til relativt lave priser sammenlignet med Drammen. Øvre Eiker kommune skal vernes fra tunge arealkrevende næringer i like stor grad som Nedre Eiker og Drammen.
- Befolkning: Øvre Eiker har hatt en årlig befolkningsvekst på mellom 1 og 2% i perioden 2010-2014. Måltallet i gjeldende plan er 1,3%. Befolkningen vokser mer enn landet for øvrig.
- Næringsstruktur, arbeidsplasser og pendling: Øvre Eiker kommune er tett sammenvevd med nabokommunene, særlig i retning Drammen. Dette gjelder arbeidsmarked, utdanning, bolig og fritidsaktiviteter. Pendlerstatistikken viser at Øvre Eiker bidrar betydelig med arbeidskraft til Drammen. Telemarksforskning konkluderer i en rapport at Øvre Eiker har høyest bostedsattraktivitet i Drammensregionen, målt ved netto innflytting og høyest vekst i antall arbeidsplasser. Arbeidsmarkedet er blant de mest robuste i landet med lav hjørnesteinsfaktor og lav bransjespesialisering.
- Knutepunkt: Øvre Eiker er et knutepunkt for samferdsel. E 134 og RV 35 går gjennom kommunen og sørger for god infrastruktur for næringsliv og innbyggere. Jernbanen er hovedtransportåre (Sørlandsbanen/Randsfjordbanen). Togstasjonene Hokksund, Vestfossen og Darbu er viktige for utvikling av lokalsamfunnene i bygda. Det er en forventning om at de neste årene vil gjøres viktige valg for utbygging av vei og jernbane som vil gjøre Øvre Eiker mer attraktivt å bo og arbeide i, i framtida. Kollektivknutepunktet Hokksund stasjon skal prioriteres i ny kommune, og to tog i timen til Hokksund er en klar forventning fra Øvre Eikers innbyggere.
- Rekreasjonsverdier: Øvre Eiker har en mangfoldig i artsrik natur. Denne rikdommen skal forvaltes på en måte som ivaretar både bruk og vern. Det er svært gode friluftsmuligheter i kommunen og laksefisket tiltrekker også turisme.
- Kulturinstitusjoner: Kommunen har en rekke kultur- og kunstinstitusjoner som det er viktig å ta vare på uavhengig av kommunestruktur: Fossesholm Herregård og Nøstetangen, Nedre Buskerud Hjemmefrontmuseum, Vestfossen Kunstlaboratorium, Arena Vestfossen, Norsk Motorhistorisk senter, Kunstnerverkstedene Uldlageret og Fiskum gamle kirke. Det er dessuten en rekke kunstnere som har sitt tilhold i et eldre bygg i Vestfossen, som en del av kommunens satsning på Vestfossen som vår kulturhovedstad. Kunstkilden skal bevares som et viktig tiltak i grenselandet kunst og helse.
- Kompetanse og organisasjonsutvikling: Øvre Eiker vil i en ny kommune stille med kompetanse og kreativitet for å utvikle kommunen rettet mot framtida, med gode tjenester til alle i den nye kommunen. I fellesskap må vi realisere gevinstene ved å være større. Vi kan bidra med:
 - Personalavdeling med god kompetanse innen lederutvikling, coaching, lederstøtte.
 - Skoleeier med kompetanse på strategisk utvikling av skolelederrollen
 - En praksis i skoler og barnehager som tar utgangspunkt i evidens og en kunnskapsbasert tilnærming som fører til konkrete resultater
 - Kompetanse innen demens og palliasjon og et moderne helsehus med stor kapasitet
 - Virkningsfulle arbeidsmetoder for ungdom som sliter, ved det tverrfaglige 15-24 teamet

- Gode arbeidsmetoder og kultur for samhandling internt og med sykehuset, som bl.a. resulterer i nesten ingen utskrivningsklare pasienter liggende på sykehus
- Gode erfaringer med drift av lavterskeltilbud for psykisk syke
- Arbeidsmetoder i mestringsteam: fra “Hva er i veien med deg?” til “Hva er viktig for deg?”
- Tverrfaglig arbeid i integreringsteam for flyktninger
- Kompetanse på og erfaring med interkommunale samarbeid
- Kompetanse innen innovasjon, samskaping, innbyggerinvolvering, samarbeid med frivillige og velferdsteknologi
- Kommunen er god til å utvikle egen kompetanse gjennom intern kvalifisering blant annet gjennom satsningen “Fra assistent til fagarbeider”, og forventer at ny kommune har fokus på dette.

Viktige lokale forhold

- Øvre Eiker har verdifull dyrka jord og flotte kulturlandskap. Dette ønsker vi at ivaretas også i framtida.
- Eikern er en unik vannressurs for drikkevann og rekreasjon som det er viktig å videreutvikle.
- Skolekapasiteten i Øvre Eiker utfordres de neste årene. Det er behov for utbygging på flere skoler og kommunestyret vil i 2016 vedta første utbygging.
- Som en del av satsning på aktive barn og unge, er det et mål for oss med gratis tilgang for musikk- og kulturorganisasjoner i kultursalen Nye Hokksund Ungdomsskole.
- Innen eldreomsorgen vil det komme en dreining i tilbudet fra institusjonstjenester til hjemmebaserte tjenester. Vi ønsker å bidra til at eldre kan bo hjemme lengst mulig. Samtidig åpner kommunen Eikertun Helsehus våren 2016, og det er en forventning om at kapasiteten i denne institusjonen utnyttes maksimalt i en ny kommune. Vi mener det er helsefremmende med mat laget på institusjonen folk bor, og ønsker å beholde sykehjemskjøkkenet.
- Øvre Eiker skal ha legevakt mellom innen kommunens nåværende grenser.
- Innbyggermedvirkning er en svært sentral del av Øvre Eikers identitet og arbeidsform. Det er avgjørende at dette ivaretas gjennom grendeutvalg eller lignende organisering i en ny kommune.
- Øvre Eiker er utsatt for flom og ras, og det er behov for investeringer for å hindre større skader. Dette gjelder spesielt overvannsproblematikk. Øvre Eiker forventer forståelse for dette i en ny kommune.
- Øvre Eiker vil i årene framover forsøke å øke befolkningens utdanningsnivå, blant annet fordi det henger sammen med folkehelse. Frafall i videregående opplæring er viktig i denne sammenheng.
- Det er et mål for Øvre Eiker å beholde lensmann, samt tingrett/jordskifterett.
- Øvre Eiker vil uansett utfall av kommunereformen gå i dialog med Modum og Kongsberg angående grensejusteringer.

Prioriterte stedsutviklingsprosjekter

I over 15 år har stedsutvikling vært et prioritert område i Øvre Eiker. Vi vil styrke og videreutvikle stedsutviklingsmodellen med nærdemokrati, som bidrar til aktive og helsefremmende lokalsamfunn. Stedsstrukturen i Øvre Eiker ligger fast (Hokksund, Røren, Vestfossen, Skotselv, Fiskum, Ormåsen.) Skoler og barnehager er selve fundamentet for stedene. En ny kommune bør utvikle et boligprogram som sikrer vekst i alle tettstedene, og det bør være rom også for boligbygging i utkantene i kommunene (spredt boligbygging).

Hokksund som Øvre Eikers “hovedstad” skal i framtida bli en mer levende by, og det er en forutsetning at Hokksund blir ett av de viktige knutepunktene i en ny kommune. Hokksund by har en strategisk plassering langs hovedtransportårer lokalisert mellom de tre øvrige byene i Buskerud: Drammen, Kongsberg og Hønefoss. Hokksund skal vokse betydelig i årene framover, både med hensyn til bolig og næring. En byplan for Hokksund er under arbeid og skal ferdigstilles i tråd med målsettingen.

Vestfossen og Fiskum (Darbu) med sine togstasjoner videreutvikles som nærsentra med gode bo- og oppvekstmiljø. Ormåsen, Skotselv og Røren skal fortsatt være gode nærmiljø for innbyggerne, og utvikles i tråd med gjeldende kommuneplan.

Senterstruktur – jfr 3 f.

Tabellen viser dagens tjenestetilbud, som vil være grunnlaget når tjenestetilbudet i en ny kommune skal utvikles (mørk). Ambisjoner for videre utvikling er vist i lysere farge med diagonal strek.

	Hokksund	Vestfossen	Fiskum	Ormåsen	Skotselv	Røren
Nærmiljøanlegg						
Forsamlingslokale						
Barnehage						
Dagligvare						
Barneskole						
Kirke						
Postkontor/Bank						
Bensinstasjon						
Legekontor/Tannlege						
Dagsenter/Eldresenter						
Helsestasjon						
Sykehjem						
Bibliotek/Skolebibl						
Ungdomsskole						
Servicesenter						
Frivilligsentral						
NAV-kontor						
Hotel						
Kino						
Høyskole						
PPT						
Voksenopplæring						
Flyktningtjeneste						
Brannstasjon						

17. Sande

Sandenaturen med vakkert kulturlandskap, kystlinje, flotte sjø- skogsområder er en juvél som skal forvaltes og utvikles til beste for innbyggerne og regionen i evighetsperspektiv. Disse naturgitte forutsetningene, sammen med den strategiske beliggenheten med gode kommunikasjonsmuligheter, har gjort Sande til et meget attraktivt bosted med en raskt voksende befolkning.

Sande skal beholde sin identitet som bygd gjennom variert bosetning og utbygging og fokus på å bevare naturområder, kyst og landbruk.

Sande har et levende landbruk på godt jordsmonn og er som landbruksområde videreutviklet og synliggjort gjennom å innta en tetplass i utviklingen av økologisk produksjon og tenkning i Norge.

Sande har høy attraktivitet for både bosetting og næringsetableringer, jf. Telemarksforskning (Vareide 2016)

Ambisjoner og styrker

Gjeldende kommuneplan (2014- 2026) er bindende for Sandes utvikling – også i en ny kommune.

- I planverket er det store arealreserver for ytterligere boligbygging, noe som vil sikre videre offensiv vekst i bygda.
- Planverket har også områder for etablering av arealkrevende næringsvirksomheter i regionalt næringsområde i Hanekleiva, samt handels- og tjenesteorientert næringsvirksomhet i sentrum og på NJB som skal oppfylles.
- Videreutvikle Sande sentrum – *den urbane landsBY* – i henhold til vedtatt områdeplan og områdemodell for felles infrastruktur.”
- Andre stikkord:
 - Områder for friluft- og idrettsaktiviteter i skog og ved sjø.
 - Meget aktivt foreningsliv og frivillighet.
 - Omstillingsdyktighet i organisasjonen.
 - Godt planverk innenfor ulike tjenesteområder.

Beholde følgende viktige tjenester minst på dagens nivå ved ny kommune:

- Servicekontorfunksjon/innbyggerkontakt
- Helsestasjon/jordmortjeneste
- Fritidsklubb
- Frivilligsentral
- Frisklivsentral
- NAV
- Bibliotek
- Kulturskoleundervisning i Sande
- Kjøkken på Sandetun.

Viktige lokale forhold

- Videreutvikling av sentrum i hht områdeplanen (både fortetting/bygging og infrastruktur.)
- Viktig at vekst og utvikling av alle typer næring spres ut i alle deler av ny kommune. Sande har ferdig regulerte arealer til både arbeidsintensiv og plasskrevende næring og skal være offensive tilretteleggere for å øke næringslivet.

- Nye skolebygg og flerbrukshall/formålsbygg i sentrum skal realiseres (ref kpl/budsj).
- Videreføring av dagens skolestruktur. Dette fordrer også videre satsing på vekst og utvikling i alle deler av Sande, både Galleberg, Kjeldås, Selvik og sentrum.
- Utbygging av Sandetun i tråd med behov for plasser, samt samlokalisering med Frisklivsentral og Frivilligsentral i første nye byggetrinn (ref.kpl/budsjett). Sandetun styrkes i fht lokale omsorgsplasser og heldøgns pleie.
- Videreutvikling av kulturbyggene Kommunelokalet og Prestegården med tilhørende bygg og funksjoner.
- Sande stasjon beholdes og utvikles som kollektivknutepunkt, med et bedre togtilbud. Stasjonsområdet videreutvikles med ventemuligheter, heis, sykkelhotell og lademuligheter.
- Det sørges for et godt kollektivtilbud til og fra Drammen hvor det tilstrebes løsninger med avganger hver halvtime og som strekker seg lengre ut over kvelden.
- Fortsatt satsing på trygge skoleveier og utbygging av sammenhengende gang/sykkelveier. Alle barn skal kunne gå/sykle til skolen i Sande.
- Den nye kommunen jobber for å opprettholde Skoletannhelsetjenesten i Sande

I tillegg

- Samlokalisere fagmiljøer til større enheter i den nye kommunen og gi alle tidligere kommunesentre fagfunksjoner.
- Videre satsing på tilrettelegging for friluftsliv, samt tilskudd til lag/foreninger.
- Løyper og løypekjøring knyttes sammen og videreutvikles i ny kommune.
- Det beholdes og/eller utvikles en videregående skole for Sandes ungdommer på en slik måte at skolen er et nært og attraktivt tilbud for elever i Sande, Svelvik men også søndre Drammen/Åskollen. Dette bør ses i sammenheng med vei og kollektivløsninger.

Senterstruktur – jfr 3 f.

Tabellen viser dagens tjenestetilbud, som vil være grunnlaget når tjenestetilbudet i en ny kommune skal utvikles.

SERVICETILBUD	Sande sentrum	Selvik/NJB	Kjeldås	Galleberg	Klevjerhagen	Skafjellåsen
Nærmiljøanlegg						
Idrettsanlegg						
Forsamlingslokale						
Barnehage						
Dagligvare						
Barneskole						
Kirke/Kapell						
Flerbrukshall						
Lysløype						
Postkontor/Bank						
Bensinstasjon						
Legekontor/Tannlege						
Dagsenter/Eldresenter						
Helsestasjon						
Sykehjem						
Bibliotek						
Ungdomsskole						
Videregående						
Servisesenter						
Frivilligsentral						
NAV-kontor						
PPT						
Voksenopplæring						
Flyktningtjeneste						
Brannstasjon						

Vedlegg

Tabell for økonomiske virkemidler i reformen

Antall kommuner i sammenslåingen	Antall innbyggere i sammenslåingen			
	0-19 999	20-49 999	50-99 999	Over 100 000
2	20	25	30	35
3	30	35	40	45
4	40	45	50	55
5	50	55	60	65

Reformstøtte

Antall innbyggere i sammenslåingen	Støtte
0-14999 innb.	5
15-29999 innb.	20
30-49999 innb.	25
Over 50000 innb.	30